

Sygn. akt III UK 485/19

POSTANOWIENIE

Dnia 26 listopada 2020 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Romualda Spyt

w sprawie z odwołania S. spółki z o.o. z siedzibą w R.
od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddziału w R.
o zwrot nienależnie pobranych świadczeń,
na posiedzeniu niejawnym w Izbie Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w dniu 26
listopada 2020 r.,
na skutek skargi kasacyjnej odwołującego się od wyroku Sądu Apelacyjnego w (...) z dnia 13 czerwca 2019 r., sygn. akt III AUa (...),

I. odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania,

II. zasądza od S. spółki z o.o. z siedzibą w R. na rzecz Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddziału w R. kwotę 1 800 (jeden tysiąc osiemset) zł tytułem zwrotu kosztów postępowania kasacyjnego.

UZASADNIENIE

Powszechna Spółdzielnia Spożywców „S.” w R. wniosła odwołanie od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddziału w R. z dnia 17 kwietnia 2015 r., w której organ rentowy stwierdził, że E. L. dokonano bezpodstawnie wypłaty emerytury w okresie od 1 marca 1995 r. do 5 listopada 2014 r. i błędnie ustalono kwotę emerytury ENP od 6 listopada 2014 r. do 31 marca 2015 r. oraz że łączna wysokość nienależnie wypłaconych świadczeń za powyższe okresy wynosi 133.748,41 zł; zobowiązał odwołującą się do zwrotu powyższej kwoty wraz z

odsetkami za okres od 11 sierpnia 1995 r. do 17 kwietnia 2015 r. w kwocie 161.022,84 zł, tj. łącznie kwocie 294.771,25 zł.

Po ponownym rozpoznaniu sprawy, Sąd Okręgowy w R. wyrokiem z dnia 30 października 2018 r. zmienił zaskarżoną decyzję w ten sposób, że ustalił, że Powszechna Spółdzielnia S. „S.” nie ma obowiązku zwrotu nienależnie wypłaconych składek E. L. świadczeń za okres od 1 marca 1995 r. do 31 marca 2012 r. w kwocie 107.294,53 zł i odsetek za okres od 11 sierpnia 1995 r. do 17 kwietnia 2015 r. (punkt I); w pozostałym zakresie oddalił odwołanie (punkt II) oraz zasądził od organu rentowego na rzecz Powszechniej Spółdzielni S. „S.” kwotę 313,73 zł tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego (punkt III).

Sąd Apelacyjny w (...) wyrokiem z dnia 13 czerwca 2019 r. oddalił wniesione od powyższego wyroku apelacje odwołujące się Spółdzielni oraz organu rentowego.

W sprawie ustalono, że E. L. w dniu 1 lipca 1995 r. złożyła wniosek o przyznanie jej prawa do wcześniejszej emerytury z tytułu opieki nad dzieckiem wymagającym stałej opieki. Do wniosku dołączyła świadectwo pracy datowane na dzień 16 listopada 1989 r., wystawione przez zakład pracy, z którego wynikało, że na urlopie wychowawczym przebywała w okresie od 3 maja 1983 r. do 14 listopada 1989 r. W zaświadczeniu o zatrudnieniu i wynagrodzeniu (RP-7) zawarto informację o wynagrodzeniu: w 1980 r. - w kwocie 27.157 zł, w 1981 r. - w kwocie 40.377 zł, w 1982 r. – w kwocie 87.538 zł i w 1983 r. – w kwocie 30.113 zł.

Organ rentowy decyzją z 25 lipca 1995 r. przyznał E. L. emeryturę od 1 marca 1995 r. oraz ustalił jej wysokość. Organ rentowy uznał za udowodniony staż pracy ubezpieczonej wynoszący 15 lat, 8 miesięcy i 3 dni okresów składkowych oraz 6 lat, 1 miesiąc okresów nieskładkowych, tj. łącznie 21 lat, 9 miesięcy i 3 dni.

E. L. w dniu 20 listopada 2014 r. złożyła wniosek o emeryturę z tytułu osiągnięcia powszechnego wieku emerytalnego. Zakład decyzją z 23 grudnia 2014 r. przyznał jej prawo do emerytury od 6 listopada 2014 r. We wniosku z 30 stycznia 2015 r. E. L. domagała się przeliczenia stażu oraz podstawy wymiaru świadczenia, dołączając świadectwo pracy wystawione przez PSS „S.” w Radomiu z 15 stycznia 2015 r. oraz zaświadczenie o zatrudnieniu i wynagrodzeniu (RP-7). W świadectwie odnotowano, że była ona zatrudniona w PSS „S.” w R. w okresie od 4 marca 1972

r. do 14 listopada 1989 r. i przebywała na urlopach wychowawczych w następujących okresach: od 19 marca 1974 r. do 17 lipca 1975 r., od 21 listopada 1975 r. do 27 kwietnia 1978 r., od 3 maja 1983 r. do 11 listopada 1985 r. oraz od 18 lutego 1986 r. do 14 listopada 1989 r. Natomiast w zaświadczeniu RP-7 wskazano zarobki: w 1980 roku - 29.419 zł, w 1981 roku - 40.625 zł, w 1982 roku - 62.218 zł, a w 1983 roku - 17.363 zł, które różniły się do kwot podanych w poprzednim zaświadczeniu. W związku z ustaleniem, iż E. L. nie spełniała warunków do ustalenia prawa do wcześniejszej emerytury, bowiem jej staż pracy, zamiast wymaganych 20 lat, wynosił 16 lat i 9 miesięcy, a ponadto że przyznana emerytura z tytułu osiągnięcia powszechnego wieku emerytalnego została ustalona w zawyżonej wysokości, decyzją z 17 kwietnia 2015 r., na podstawie art. 114 ust. 1 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (jednolity tekst: Dz.U. z 2020 r., poz. 53 ze zm.), organ rentowy wznowił postępowanie dotyczące prawomocnej decyzji z 25 lipca 1995 r., uchylił tą decyzję, odmówił przyznania prawa do wcześniejszej emerytury z tytułu opieki nad dzieckiem wymagającym stałej opieki poczynając od 1 marca 1995 r. oraz dokonał przeliczenia świadczenia od 6 listopada 2014 r.

W zakresie apelacji odwołującej się Spółdzielni Sąd Apelacyjny uznał, że zaszły warunki do obciążenia jej, na podstawie 84 ust. 6 ustawy z 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych (jednolity tekst: Dz.U. z 2020 r., poz. 266) obowiązkiem zwrotu nienależnie wypłaconych świadczeń za okres 3 lat wstecz od daty wydania zaskarżonej decyzji, tj. od 17 kwietnia 2015 r., gdyż do ich wypłaty doszło na skutek wydania przez odwołującą się świadectwa pracy niewykazującego wszystkich urlopów wychowawczych udzielonych E. L. - podania nieprawdziwych, nieadekwatnych danych.

Powszechna Spółdzielnia S. „S.” w R. wniosła skargę kasacyjną od powyższego wyroku (w części dotyczącej oddalenia jej apelacji), zarzucając naruszenie prawa materialnego: (-) art. 2 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej oraz art. 3 k.c. w związku z art. 84 ust. 6 ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych, przez ich błędną wykładnię oraz niezastosowanie i naruszenie zasady, że ustawa nie ma mocy wstecznej, chyba że wynika to z jej brzmienia lub celu, (-) art. 97 § 2 k.p., w wersji obowiązującej w dniu 16 listopada 1989 r., przez jego błędną

wykładnię i niewłaściwe zastosowanie i w konsekwencji przyjęcie, że przepis ten zobowiązywał do umieszczenia w świadectwie pracy wszystkich informacji, w tym urlopów wychowawczych, niezbędnych do ustalenia uprawnień z ubezpieczenia społecznego; (-) § 1 pkt 5 rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Socjalnej z dnia 15 maja 1996 r. w sprawie szczegółowej treści świadectwa pracy oraz sposobu i trybu jego wydawania i prostowania (jednolity tekst: Dz.U z 2002 r. Nr 60, poz. 282 ze zm.), przez jego niewłaściwe zastosowanie; (-) § 7 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 20 listopada 1974 r. w sprawie świadectw pracy i opinii (Dz.U. Nr 45, poz. 269), przez jego błędną wykładnię i niewłaściwe zastosowanie, polegające na przyjęciu, że przepis ten zobowiązywał do umieszczenia w świadectwie pracy wszystkich informacji, w tym o urlopach wychowawczych, niezbędnych do ustalenia uprawnień z ubezpieczenia społecznego; (-) art. 84 ust. 6 ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych, przez błędną wykładnię oraz niewłaściwe zastosowanie, a w konsekwencji przyjęcie, że odwołująca się wystawiła błędne świadectwo pracy, podając nieprawdziwe dane i niezależnie od tego, czy było to działanie zawinione, zobowiązana jest do zwrotu nienależnie pobranych świadczeń, (-) § 11 ust. 2 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów pomocy prawnej udzielonej przez radcę prawnego ustanowionego z urzędu (Dz.U. z 2013 r., poz. 490) zamiast zastosowania § 6 tego rozporządzenia oraz niewłaściwe zastosowanie § 9 ust 2 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych (Dz.U. z 2015 r., poz. 1804) zamiast zastosowania § 2 tego rozporządzenia.

Skarżąca wniosła o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania, ponieważ:

(-) w sprawie występuje istotne zagadnienie prawne związane z naruszeniem podstawowej zasady porządku prawnego, jaką jest zasada niedziałania prawa wstecz; waga i znaczenie zasady *lex retro non agit* sprawia, że nie tylko została ona wyrażona wprost w art. 3 k.c., ale również wywodzona jest z art. 2 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej; zastosowanie wobec określonego zachowania sankcji na podstawie przepisu, który wszedł w życie kilka lat później, niż miało miejsce to zachowanie, wydaje się ewidentnym pogwałceniem tej zasady;

(-) istnieje potrzeba wykładni art. 84 ust. 6 ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych budzącego poważne wątpliwości co najmniej w dwóch aspektach, mianowicie czy warunkiem zastosowania tego przepisu jest wina podmiotu podającego nieprawdziwe dane i czy danymi nieprawdziwymi są również dane niekompletne;

(-) istotnym zagadnieniem prawnym, w ocenie skarżącej, jest również interpretacja normy prawnej wyrażonej w art. 97 § 2 k.p. w brzmieniu z dnia 16 listopada 1989 r. oraz § 7 rozporządzenia Rady Ministrów w sprawie świadectw pracy i opinii, która pozwalałaby rozstrzygnąć, czy pracodawca zobowiązany jest do podawania w świadectwie pracy wszystkich danych określonych szczegółowo przepisem rozporządzenia czy też ograniczonych do takich, które mają znaczenie dla uprawnień pracowniczych;

(-) skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona w zakresie pierwszych dwóch z powołanych zarzutów, mianowicie naruszenia zasady niedziałania prawa wstecz oraz normy określającej obowiązkową treść świadectwa pracy.

Organ rentowy, w odpowiedzi na skargę kasacyjną, wniósł o nieprzyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania, ewentualnie o jej oddalenie i zasądzenie od odwołującej się na swoją rzecz zwrotu kosztów postępowania kasacyjnego.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Na wstępie warto podkreślić, że Sąd Najwyższy, jako sąd kasacyjny, nie jest sądem powszechnym zwykłej, trzeciej instancji, zaś skarga kasacyjna nie jest środkiem zaskarżenia przysługującym od każdego rozstrzygnięcia sądu drugiej instancji kończącego postępowanie w sprawie, a to z uwagi na przeważający w charakterze skargi kasacyjnej element interesu publicznego. Zgodnie z takim modelem skargi kasacyjnej, jej rozpoznanie następuje tylko z przyczyn kwalifikowanych, wymienionych w art. 398⁹ § 1 k.p.c., tj. wówczas, gdy w sprawie występuje istotne zagadnienie prawne, istnieje potrzeba wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów, czy też zachodzi nieważność postępowania lub gdy skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona.

Skarżąca wniosek o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania uzasadniła występowaniem w sprawie istotnych zagadnień prawnych, potrzebą wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości oraz oczywistą zasadnością skargi kasacyjnej.

Przede wszystkim podkreślić należy, że tak ujęte w skardze kasacyjnej przesłanki przedsądu wzajemnie się wykluczają. W orzecznictwie przyjęty jest pogląd, że nie można twierdzić, iż skarga jest oczywiście uzasadniona (co ma miejsce wówczas, gdy stwierdzone naruszenia prawa są widoczne na pierwszy rzut oka, bez pogłębionej analizy prawnej) i że jednocześnie w sprawie występują poważne zagadnienia prawne, które wymagają zaangażowania Sądu Najwyższego w dokonanie pogłębionej interpretacji niejasnych przepisów (por. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 30 listopada 2012 r., I UK 414/12, LEX nr 1675171). To, co ma świadczyć o oczywistej zasadności skargi nie może być jednocześnie ujmowane jako podstawa przedsądu z art. 398⁹ § 1 pkt 1 i 2 k.p.c., gdyż jeżeli występuje istotne zagadnienie prawne albo poważny problem świadczący o potrzebie wykładni przepisu, to nie można jednocześnie twierdzić, że z tych samych przyczyn skarga jest oczywiście uzasadniona, jako że twierdzenie o oczywistej zasadności skargi pozostaje wówczas w kolizji z problemami prawnymi warunkującymi pierwszą i drugą podstawę przedsądu (por. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 18 lipca 2012 r., I UK 118/12, LEX nr 1675225). Zatem nie do pogodzenia z oczywistością skargi jest przedstawianie w niej na kanwie tych samych przepisów zagadnień prawnych czy wskazywanie na potrzebę wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów (por. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 14 kwietnia 2011 r., II UK 24/11, LEX nr 1365662).

Zagadnieniem prawnym w rozumieniu art. 398⁹ § 1 pkt 1 k.p.c. jest problem nowy, który nie został do tej pory bezpośrednio rozwiązany w orzecznictwie Sądu Najwyższego i do rozwikłania którego dotychczasowe orzecznictwo jest niewystarczające. W przypadku powołania, jako podstawy wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania, istnienia w sprawie istotnego zagadnienia prawnego, skarżący ma obowiązek nie tylko sformułować samo zagadnienie, ale także - w uzasadnieniu wniosku - przedstawić odpowiednią jurydyczną

argumentację wskazującą na dopuszczalność i celowość rozwiązania problemu prawnego w sposób preferowany przez skarżącego, a odmienny od sposobu rozstrzygnięcia tego problemu przy wykorzystaniu zapatrywań wyrażonych przez Sąd drugiej instancji. Wywód ten powinien być zbliżony do tego, jaki jest przyjęty przy przedstawianiu zagadnienia prawnego przez sąd odwoławczy na podstawie art. 390 k.p.c. Samo zaś zagadnienie prawne, w formie pytania sformułowanego w taki sposób, by możliwe było rozstrzygnięcie stawianych przez skarżącego wątpliwości, musi w swej treści zawierać odwołanie do przepisu lub przepisów prawa, na tle których takie zagadnienie powstaje. Dopiero wówczas Sąd Najwyższy ma podstawę do oceny, czy przedstawione zagadnienie jest rzeczywiście zagadnieniem „prawnym” oraz czy jest to zagadnienie „istotne”. W konsekwencji, w sprawie nie występuje istotne zagadnienie prawne, jeżeli Sąd Najwyższy wyraził swój pogląd we wcześniejszym orzecznictwie, a nie zachodzą okoliczności uzasadniające jego zmianę (por. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 17 marca 2015 r., I PK 4/15, LEX nr 1661934).

Co do pierwszego zagadnienia - należy przypomnieć, że art. 37 ust. 6 ustawy z dnia 25 listopada 1986 r. o organizacji i finansowaniu ubezpieczeń społecznych (jednolity tekst: Dz.U. z 1989 r. Nr 25, poz. 137 ze zm.), obowiązujący w dacie wydania wadliwego świadectwa pracy, stanowił, że jeżeli pobranie nienależnych świadczeń zostało spowodowane przekazaniem Zakładowi przez zakład pracy lub inną jednostkę organizacyjną, właściwą w sprawach ubezpieczeń społecznych, nieprawdziwych danych mających wpływ na prawo do świadczeń lub ich wysokość, obowiązek zwrotu tych świadczeń obciąża zakład pracy lub tę jednostkę. Unormowanie z art. 84 ust. 6 ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych (o zbieżnej treści) powiela zatem to unormowanie. Skoro zasada *lex retro non agit*, wywodzona z art. 2 Konstytucji RP, dotyczy wyłącznie przepisów pogarszających sytuację jednostki (zob. wyrok Trybunału Konstytucyjnego z dnia 19 listopada 2008 r., Kp 2/8, OTK-A 2008 nr 9, poz. 157), to oczywiste jest, że zastosowanie art. 84 ust. 6 ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych do sytuacji zaistniałych przed jego wejściem w życie nie stanowi pogwałcenia zasady niedziałania prawa wstecz.

Problem, na który powołuje się skarżąca w drugim zagadnieniu, również nie wykazuje cech istotnego zagadnienia prawnego. Skarżąca wywodzi, że rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 20 listopada 1974 r. w sprawie świadectw pracy i opinii w § 7 określało, że w świadectwie pracy należy umieścić okresy urlopów wychowawczych, powtarzając jednak za art. 97 § 2 k.p., że chodzi wyłącznie o te urlopy (i inne dane), które są niezbędne do ustalenia uprawnień pracowniczych. Dopiero nowelizacja Kodeksu pracy z dnia 2 lutego 1996 r., z mocą obowiązującą od 1 stycznia 1997 r., wprowadziła obowiązek podawania danych niezbędnych do ustalenia uprawnień z ubezpieczenia społecznego. Jednakże argumenty te nie potwierdzają tezy, że niewykazane w świadectwie pracy urlopy wychowawcze nie miały żadnego znaczenia dla ustalenia uprawnień pracowniczych, a zatem Spółdzielnia nie była obowiązana do ich podania. W dniu wystawienia świadectwa pracy (16 listopada 1989 r.) prawo do urlopu wychowawczego regulowało rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 17 lipca 1981 r. w sprawie urlopów wychowawczych (jednolity tekst: Dz.U. z 1990 r. Nr 76, poz. 454 ze zm.). Zgodnie z § 18 ust. 2 tego rozporządzenia, okresu urlopu wychowawczego nie wlicza się do okresu pracy: 1) wymaganego do zajmowania określonego stanowiska pracy zgodnie z obowiązującym taryfikatorem kwalifikacyjnym lub innymi przepisami, 2) przewidzianego w przepisach o zatrudnianiu absolwentów szkół wyższych, 3) pedagogicznej, wymaganej od nauczycieli i wychowawców przy nabywaniu przez nich uprawnień przewidzianych w przepisach szczególnych, 4) na stanowiskach asystenta i starszego asystenta w szkole wyższej. Dlatego też, zgodnie z § 7 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 20 listopada 1974 r. w sprawie świadectw pracy i opinii, w brzmieniu obowiązującym w dacie wystawienia przedmiotowego świadectwa, w świadectwie pracy oprócz danych określonych w art. 97 § 2 k.p. (po uwzględnieniu zmiany tego przepisu od 1 maja 1989 r. dokonanej ustawą z 7 kwietnia 1989 r. o zmianie ustawy - Kodeks pracy oraz o zmianie niektórych ustaw; Dz.U. z 1989 r. Nr 20, poz. 107), powinny być zamieszczone informacje niezbędne do ustalenia uprawnień pracownika w nowym zakładzie pracy, w tym informacje o okresie korzystania z urlopu wychowawczego, a w wypadku likwidacji zakładu pracy - okresie tego urlopu przypadającym po likwidacji zakładu. Wykazanie w świadectwie pracy wszystkich okresów urlopów

wychowawczych było zatem niezbędne dla ustalenia uprawnień pracowniczych i stanowiło jego obligatoryjną treść, a w konsekwencji organ rentowy miał podstawę do potraktowania świadectwa pracy w tym zakresie jako wiarygodny środek dowodowy stwierdzający okresy równorzędne z okresami zatrudnienia (§ 23 ust. 1 rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1982 r. w sprawie postępowania o świadczenia emerytalno-rentowe i zasad wypłaty tych świadczeń; Dz.U. Nr 10, poz. 49 ze zm., w brzmieniu od 19 kwietnia 1988 r.).

Powołanie się przez skarżącego na przesłankę „przedsądu”, o której mowa w art. 398⁹ § 1 pkt 2 k.p.c. wymaga wykazania, że określony przepis prawa, mimo że może budzić wątpliwości (ze wskazaniem, na czym te poważne wątpliwości polegają), nie doczekał się wykładni, bądź że jego niejednolita wykładnia wywołuje rozbieżności w orzecznictwie sądów, które należy przytoczyć (por. postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 11 stycznia 2002 r., III CKN 570/01, OSNC 2002 nr 12, poz. 151 i z dnia 15 października 2002 r., II CZ 102/02, LEX nr 57231). Sąd Najwyższy zajął już stanowisko w przedstawianych kwestiach. Sąd Najwyższy przyjmuje, że przez „nieprawdziwe dane”, o których mowa w art. 84 ust. 6 ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych należy rozumieć zawarte w dokumentach dane niezgodne z prawdą, z rzeczywistością, ze stanem faktycznym, kłamliwe, zmyślane, nierzeczywiste (por. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 7 lutego 2018 r., II UK 673/16 (OSNP 2019 nr 2, poz. 19 i przywołane tam orzecznictwo). Uzasadnienie wyroku Sądu Najwyższego z dnia 16 maja 2016 r., I UK186/16 (LEX nr 2312492) wyjaśnia także, na czym polega podanie niekompletnych danych. Niekompletne dane to informacje niewystarczające, a więc takie, które nie pozwalają na rozpoznanie wniosku o przyznanie danego świadczenia. Oznacza to, że niewykazanie w świadectwie pracy wszystkich okresów urlopów wychowawczych nie jest podaniem niekompletnych danych, ale podaniem nieprawdziwych danych.

W wyroku z dnia 28 stycznia 2015 r., I UK 206/14 (LEX nr 1653740) Sąd Najwyższy wyjaśnił, że przesłanką odpowiedzialności płatnika na podstawie art. 84 ust. 6 ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych jest wina płatnika w niewykonaniu lub nienależytym wykonaniu przekazania organowi rentowemu wymaganych informacji, polegająca na niedochowaniu należytej staranności. Natomiast w wyroku Sądu Najwyższego z dnia 16 maja 2017 r., I UK 186/16 (LEX

nr 2312492) uznano, że odpowiedzialność płatnika składek z tytułu naprawienia szkody wyrządzonej wskutek podania organowi rentowemu nieprawdziwych danych i spowodowania w ten sposób wypłaty nienależnego świadczenia jest odpowiedzialnością deliktową i opiera się na winie sprawcy (por. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 16 maja 2017 r., I UK 186/16, LEX nr 2312492). O ile zatem różne są stanowiska co do reżimu odpowiedzialności pracodawcy, to nie budzi wątpliwości, że jest ona oparta na zasadzie winy.

Skoro zarówno istotne zagadnienie prawne jak i wątpliwości interpretacyjne na tle określonego przepisu prawa muszą dotyczyć problemu nierozwiązanego dotąd w orzecznictwie, którego rozstrzygnięcie może przyczynić się do rozwoju prawa, to nie można uznać, że przywołane przesłanki uzasadniają przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania, jeśli Sąd Najwyższy zajął już stanowisko w kwestii przedstawianej w skardze i wyraził swój pogląd we wcześniejszych orzeczeniach, a nie zachodzą żadne okoliczności uzasadniające zmianę tego poglądu (por. postanowienia Sądu Najwyższego: z dnia 16 stycznia 2003 r., I PK 230/02, OSNP - wkładka z 2003 r. nr 13, poz. 5; z dnia 10 marca 2010 r., II UK 363/09, LEX nr 577467, z dnia 12 marca 2010 r., II UK 400/09, LEX nr 577468; z dnia 19 stycznia 2012 r., I UK 328/11, LEX nr 1215423; z dnia 19 marca 2012 r., II PK 294/11, LEX nr 1214578).

Z kolei co do tej przesłanki przedsądu, jaką jest oczywista zasadność skargi kasacyjnej, należy w motywach wniosku zawrzeć wywód prawny wyjaśniający, w czym wyraża się owa oczywistość i przedstawić argumenty na poparcie tego twierdzenia (postanowienia Sądu Najwyższego: z dnia 26 kwietnia 2006 r., II CZ 28/06, LEX nr 198531; z dnia 10 sierpnia 2006 r., V CSK 204/06, LEX nr 421035; z dnia 9 stycznia 2008 r., III PK 70/07, LEX nr 448289, z dnia 11 stycznia 2008 r., I UK 283/07, LEX nr 448205; z dnia 3 kwietnia 2008 r., II PK 352/07, LEX nr 465859 i z dnia 5 września 2008 r., I CZ 64/08, LEX nr 512050). O ile dla uwzględnienia skargi wystarczy, że jej podstawa jest usprawiedliwiona, to dla przyjęcia skargi do rozpoznania niezbędne jest wykazanie kwalifikowanej postaci naruszenia przepisów prawa materialnego lub procesowego, polegającej na jego oczywistości widocznej *prima facie*, przy wykorzystaniu podstawowej wiedzy prawniczej, bez potrzeby wchodzenia w szczegóły czy dokonywania pogłębionej

analizy tekstu wchodzących w grę przepisów i doszukiwania się ich znaczenia (postanowienia Sądu Najwyższego: z dnia 16 września 2003 r., IV CZ 100/03, LEX nr 82274; z dnia 22 stycznia 2008 r., I UK 218/07, LEX nr 375616; z dnia 26 lutego 2008 r., II UK 317/07, LEX nr 453107; z dnia 9 maja 2008 r., II PK 11/08, LEX nr 490364; z dnia 21 maja 2008 r., I UK 11/08, LEX nr 491538 i z dnia 9 czerwca 2008 r., II UK 38/08, LEX nr 494134).

Biorąc pod uwagę przedstawione stanowisko odnośnie do pierwszego z zagadnień prawnych (dotyczących naruszenia zasady niedziałania prawa wstecz) oraz do wykładni normy określającej obowiązkową treść świadectwa pracy, skarga kasacyjna nie jest w tym zakresie oczywiście zasadna.

Z tych przyczyn Sąd Najwyższy na podstawie art. 398⁹ § 2 k.p.c. odmówił przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania.